

Міністерство освіти і науки України Харківський
національний університет
імені В.Н. Каразіна
Кафедра східних мов та міжкультурної комунікації

Методичні рекомендації
для самостійної роботи студентів
навчальної дисципліни
Література арабськомовних країн

Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Галузь знань	03 гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітня програма	переклад (арабська та англійська мови)
Спеціалізація	східні мови та літератури (переклад
включно), перша - арабська	
Вид дисципліни	за вибором
Факультет	іноземних мов

2025 / 2026 навчальний рік

РОЗРОБНИК: ст. викл. Ламааши М.

Завдання схвалено на засіданні кафедри східних мов та міжкультурної комунікації

Протокол від “26” червня 2025 року № 17

В. о. завідувача кафедри східних мов та міжкультурної комунікації

Юлія ЛАХМОТОВА

Завдання до самостійної роботи погоджено науково-методичною комісією факультету іноземних мов

Протокол від «30» червня 2025 року № 7

Голова науково-методичної комісії

Анна КОТОВА

Мета та зміст самостійної роботи з дисципліни «Література арабськомовних країн»

Мета курсу:

Самостійна робота з дисципліни «Література арабськомовних країн» спрямована на надання студентам-філологам знання про історію арабської літератури; надання студентам уявлення про положення художньої словесності серед інших видів духовної діяльності людини, про основні закономірності становлення і розвитку найбільш представлених літературних традицій, їх періодизації, їх типологічну характеристику на різних етапах історичного розвитку орієнтувати студентів в проблемах розвитку жанрів і стилістичної еволюції провідних літературних традицій, літературної діяльності різних шкіл і напрямів.

Після проходження курсу студенти зможуть:

- використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, фонетичний, лексичний, граматичний рівні.
- використовувати в професійній діяльності знання з теорії й історії арабської мови, з порівняльного дослідження арабської й української мов.
- вільно, гнучко й ефективно використовувати арабську й англійську мови в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.
- володіти прагматичною та міжкультурною компетентностями з арабської й англійської мов.

Очікувані результати навчання

Після виконання завдань самостійної роботи студенти отримають такі навички та вміння:

Теоретичні компетенції:

- Знання про основні етапи розвитку арабської мови.
- Розуміння впливу історичних, культурних та соціальних факторів на мовну еволюцію.
- Обізнаність у фонетичних, морфологічних, лексичних та синтаксичних змінах мови.
- Володіння термінологією історичної лінгвістики та арабістики.

Практичні компетенції:

- Уміння аналізувати давні та сучасні тексти арабською мовою.
- Навички порівняльного аналізу діалектів.
- Здатність самостійно працювати з науковими та історичними джерелами.
- Уміння застосовувати методи лінгвістичного аналізу.
- Розвиток критичного мислення та аналітичного підходу до мовних явищ.

Дослідницькі та міждисциплінарні навички:

- Здатність до самостійної наукової роботи.
- Використання історичних джерел у мовознавчих дослідженнях.
- Вміння оформлювати наукові статті та аналітичні матеріали.
- Взаємозв'язок між мовою, історією та культурою арабського світу.

Завдяки цьому курсу студенти не лише опанують історію арабської мови, а й зможуть краще розуміти сучасні мовні процеси та їхній зв'язок з минулим.

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Теми лекційних занять	Кількість годин
1	Тема 1. Історичний огляд розвитку арабськомовних країн.	3
2	Тема 2. Класична арабська література: поезія, проза, драматургія.	3
3	Тема 3. Сучасна арабська література: письменники, поети та основні течії.	3
4	Тема 4. Мистецтво арабського світу: архітектура, живопис, кінематограф, музика.	3
5	Тема 5. Наукові та філософські досягнення арабського світу.	4
6	Тема 6. Релігія та релігійні традиції арабських країн: іслам, християнство, юдаїзм.	4
7	Тема 7. Арабський фольклор: міфи, легенди, оповідання.	4
8	Тема 8. Суспільно-політичне життя арабськомовних країн: системи управління, стосунки між різними народами та культурами.	4
9	Тема 9. Взаємодія арабського світу з іншими культурами та вплив арабської культури на світову історію.	4
	Усього годин	32

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
Розділ 1		
1	Опрацювання лекційного матеріалу за темами	9
	Підбір матеріалів, написання тексту	16
	Підготовка візуальних матеріалів.	15
	Підготовка доповіді та презентації на вибрану тему, пов'язану з культурною спадщиною арабськомовних країн.	18
	Усього годин	58

Список рекомендованої літератури:

9. Рекомендоване методичне забезпечення

Основна література:

1. Hourani, Albert. "A History of the Arab Peoples." - Harvard University Press, 1991.
2. Maalouf, Amin. "The Crusades Through Arab Eyes." - Schocken, 1989.
3. Armstrong, Karen. "Islam: A Short History." - Modern Library, 2002.
4. Rogan, Eugene. "The Arabs: A History." - Basic Books, 2011.
5. Makdisi, George. "The Rise of Colleges: Institutions of Learning in Islam and the West." - Edinburgh University Press, 1981.
6. Lapidus, Ira M. "A History of Islamic Societies." - Cambridge University Press, 2002.
7. Kennedy, Hugh. "The Great Arab Conquests: How the Spread of Islam Changed the World We Live In." - Da Capo Press, 2008.
8. Hitti, Philip K. "History of the Arabs." - Palgrave Macmillan, 2002.
9. Esposito, John L. "Islam: The Straight Path." - Oxford University Press, 2010.
10. Grabar, Oleg. "Islamic Art and Architecture 650-1250." - Yale University Press, 2003.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення:

1. <http://arabic.rt.com/>
2. <http://www.bbc.co.uk/languages/other/arabic/guide/facts.shtml>
3. Learning Arabic (<https://learning.aljazeera.net/en>)
4. <https://www.omniglot.com/writing/languages.htm>
5. <https://www.timeanddate.com/holidays/?allcountries>
6. <https://www.islamicfinder.org/>
7. https://guide.culturecrossing.net/about_this_guide.php
8. Al Jazeera <https://www.aljazeera.com/>
9. BBC Arabic <https://www.bbc.com/arabic>
10. Islamicity <https://www.islamicity.org/>
11. Arab Culturalist <http://www.arabculturalist.com/>
12. Islamic Arts and Architecture <https://islamic-arts.org/>
13. Arab World Institute <https://www.imarabe.org/en>
14. Middle East Institute <https://www.mei.edu/>
15. Qantara.de <https://en.qantara.de/>

В умовах продовження дії військового стану (Указ Президента України від 12.08.2022 року № 573/2022 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні») освітній процес в університеті здійснюється за дистанційною формою навчання.